

Inserati se sprejemajo in velja tristoletna petit-vrsta: 8 kr. če se tiska enkrat, 12 kr. če se tiska dvakrat, 15 kr. če se tiska trikrat.

Pri večkratnem tiskanju se cena primerno zmanjša.

Rokopisi

se ne vračajo, ne frankovana pisma se ne sprejemajo.

Naravnino prejema opravništvu (administracija) in ekspedicijski, Poljanska cesta h. št. 32.

Vredništvo

je na Poljanski cesti h. št. 32.

SLOVENEK.

Političen list za slovenski narod.

Po pošti prejemati velja:

Za celo leto . . .	15 gl. — kr
Za pol leta . . .	8 " — "
Za četrt leta . . .	4 " — "
Za en mesec . . .	1 " 40 "

V administraciji velja:

Za celo leto . . .	13 gl. — kr
Za pol leta . . .	6 " 50 "
Za četrt leta . . .	3 " 30 "
Za en mesec . . .	1 " 10 "

V Ljubljani na dom pošilja velja 1 gl. več na leto.

Posamezne številke veljajo 7 kr.

Izhaja vsak dan, izvenišni delje in praznike, ob 1/2 6 popoldne.

Veliki zbor Matice Slovenske

v sredo 5. decembra 1883. l. ob 3. uri popoldne v čitalnični dvorani v Ljubljani.

Red zborovanja:

1. Prvosednikov ogovor.
2. Letno poročilo o odborovem delovanju od 1. maja 1882 do konca oktobra 1883. leta.
3. Račun o društvenem novčnem gospodarstvu od 1. januarja do konca decembra 1882. l.

4. Volitev treh družabnikov, katerim je v smislu §. 9. a Matičinih pravil presojati in potrjevati odborov letni račun o novčnem gospodarstvu.

5. Društveni proračun za l. 1884.

Račun za 1882. in proračun za 1884. l. sta gospodom društvenikom v društveni pisarni izložena in jim bosta pri velikem zboru tiskana na razpolaganje.

6. Dopolnilna volitev odbornikov.

Izvoliti jih je letos 8. Na vrsti, da izstopijo, so 1879. l. izvoljeni gospodje: Božidar Raič, Feliks Stegnar, Luka Svetec, Jožef Suman, Viljem Urbas, Ivan Vavrč; umrla sta gospoda: Jurij Grabrijan in Ivan Šolar.

Ostali odborniki in sicer tukajšnji so: Peter Grasselli, dr. Anton Jare, Karl Klun, Anton Kržiž, Franc Levec, Jožef Marn, Maks Pletersnik, dr. Jožef Poklukar, Andrej Praprotnik, Luka Robič, Andrej Senekovič, Franc Šuklje, Ivan Tomšič, Ivan Vilhar, Matej Vodušek, Franc Wiesthaler, Vilibald Zupančič, dr. Jarnej Zupanec; vnani: Matej Cigale, Andrej Einšpieler, Franc Erjavec, Simon Gregorčič, Franc Hubad, dr. Anton Jeglič, Franc Kotar, Janez Majeiger, Andrej Marušič, dr. Jurij Sterbenec, Karol Šavnik, dr. Janez Šust, dr. Jožef Tonkli, Mihael Žolgar.

Vsaj šestnajst Matičnih odbornikov mora po §. 12. društvenih pravil navadno prebivati v Ljubljani. Izstopivši smejo zopet biti voljeni.

Pri volitvi odbornikov in isto tako pri volitvi računskih treh presojevalcev (4. točka) uštevajo se tudi volilni listki takih družabnikov, ki sicer niso mogli sami k zboru priti, pa so vendar volilne listke z lastnoročnim podpisom odboru poslali tako, da ni suma zaradi kake prevare. (§ 11. Mat. pr.)

7. Odborovo poročilo o nalogu XVIII. Matičinega velicega zbora gledé preuredbe društvenih pravil s predlogom, naj se letnina (§ 2. b) od 1884. l. naprej poviša na tri goldinarje.

8. Gg. Fr. Levea, M. Pletersnika, And. Praprotnika, A. Senekoviča, Frana Šukljeja, Ivana Tomšiča, M. Voduška, Fr. Wiesthalerja, Vil. Zupančiča nasvet o naslednjih preuredbah društvenih pravil:

Mesto „Veliki zbor“ naj stoji povsod dosledno „Občni zbor“.

§ 11. Mesto: „so vendar svoje volilne

listke . . . prevare“, naj stoji: „so vendar svoje volilne listke odboru svojeručno podpisane poslali; tudi pri občnem zboru osebno navzočni družabniki morajo volilne listke svojeručno podpisane oddati“.

Mesto odstavka „Odbor“ §. 12—15 incl. naj stoji:

Uprava.

§. 12. Občni zbor voli 20 odbornikov in sicer posebej a) 15 v književni odsek, od katerih jih mora vsaj 10 stanovati v Ljubljani, b) 5 v gospodarski odsek, ki pa morajo vsi svoje stanovališče imeti v Ljubljani.

§ 13. Književni odsek se ponavlja tako, da vsako leto izstopi 5 najstarejših odbornikov, kateri se pa smejo zopet voliti. Za prvi dve leti odloča žrebanje.

Gospodarski odsek se voli na novo vsako četrto leto. Izstopivši člani gospodarskega odseka se smejo zopet voliti.

Ako kateri odbornik, predno poteče njegova pravilna doba, izstopi iz odbora, pozove se za ostali čas na njegovo mesto on, ki je imel v zadnjem občnem zboru za izvoljenimi največ glasov.

§ 14. Oba odbora se shajata v skupno sejo:

a) da volita prvosednika in blagajnika — vsakega na 1 leto — tajnika pa na 3 leta;

b) da razsojata o preprih, ki bi zaradi društvenih stvari nastali med družabniki;

c) da sklepata v vsakem slučaju, kadar oba odseka v skupno sejo pozove prvosednik, oziraje se na posebno važnost kakega predmeta, ali kadar skupne seje zahteva četvorica književnega, oziroma dvojica gospodarskega odseka.

Sicer opravlja vsak odsek svoj delokrog nezavisno drug od drugega. Vsak odsek tudi izmed sebe voli svojega načelnika.

§ 15. Prvosednik, kateri mora bivati v Ljubljani, zastopa društvo v pravnem oziru, podpisuje z enim svojih namestnikov vsa društvena pisma in razglasila, predseduje skupnim sejam ter ima pravico, predsedovati tudi vsaki seji posameznih odsekov.

Načelnik književnega odseka je njegov prvi, načelnik gospodarskega odseka njegov drugi namestnik.

§ 16. Da so odborovi sklepi veljavni, treba da je v vsakem odseku razen prvosednika, oziroma njegovega namestnika navzočna nadpolovična večina odbornikov, ter da za predlog glasuje nadpolovična večina navzočnih odbornikov.

Ako so glasovi jednako razdeljeni, odloča prvosednik.

Odbor Matice Slovenske

v Ljubljani 20. novembra 1883.

Ivan Vilhar,

odbornik in blagajnik.

Peter Grasselli,

prvosednik.

Nemštvo in grof Taaffe.

V.

Poleg učilišča je tudi treba slovenskih srednjih šol. Sicer ne bodo naši izobraženi stanovi slovenski čutili in mislili. Te šole izgojujejo bodoče uradnike, in da bodo ti mogli slovenski poslovati, je treba, da se dobro naučijo slovenščine v srednjih šolah. To zahteva tudi zdrav razum.

Poduk v materinščini bo gotovo vspešnejši nego v tujem jeziku. Učenci v naših ljudskih šolah tudi ne morejo toliko nemščine si prisvojiti, da bi mogli napredovati. Ker učenci se ne znajo gladko govoriti učnega jezika, so prisiljeni se iz knjig učiti na pamet, ker se s svojimi besedami izraziti ne morejo. Tako si otežujejo spomin, a razum se pri njih primerno ne razvija. To je vzrok, da toliko dijakov naših srednjih šol pade v matematiki in drugih realističnih predmetih. Ti predmeti zahtevajo zdravi razum, ali to se z učenjem v jeziku na pol razumljivem pokvari. Profesori, ki so bili malo razumnejši, so že zdaj radi lažja izražanja dovoljevali, zlasti v nižjih razredih so radi dopuščali odgovarjati slovenski. Tako je g. W. — kateremu se ne more očitati preveliko prijateljstvo do slovenščine, nam v 1. razredu Kranjske gimnazije izjemoma dovoljeval pri prirodoopisu odgovarjati slovenski.

Proti slovenskim srednjim šolam ugovarjali so nemškutarji, da bi se učenci toliko ne naučili nemščine, da bi mogli na višjih šolah izhajati. Ta ugovor je pa jako piškav. Če se učenec skozi celih sedem ali osem let vsaki teden uči nemščine, si je bo gotovo toliko prisvojil, da bi razumel predavanja akademskih profesorjev. Tako curiško politehniko obiskujejo švicarski Nemci, Lahi in Francozje in vsi dobro izhajajo, dasiravno se večidel predmetov predava po nemški. Vendar švicarski Lahi in Francozje nimajo nemških srednjih šol. Če si je moral otrok v štirih letih, ko pri njem duševne zmožnosti še niso razvite, prisvojiti toliko nemščine, da je shajal na gimnaziji ali realki, se je bodo pa tudi učenci srednjih šol v za nemščino odločenih urah toliko naučili, da bodo shajali na vseučilišči. Če bodo morda nemški malo slabše znali nego zdaj, kar se pa najbrž ne bode zgodilo, bodo pa v družih predmetih toliko boljše podkovani, da bodo lahko tako dobro shajali kakor zdaj, če ne ložje. Sedanje srednje šole so učence potujčevale in jih odtujevale svojemu narodu, kar gotovo njim in narodu ni bilo v korist. Tako so iz takih šol prihajali zagrizeni birokrati, ki jim za blagor ljudstva ni bilo mar, ki so mislili, da je narod zavoljo njih, ne pa oni zavoljo naroda. V slovenskih šolah se bodo dijaki navadili ljubiti svoj rod, in bodo postali koristni člani svoji domovini. Zato je dolžnost narodnega

Ljubljanskega mestnega zbora, da se potegne tudi za slovenske srednje šole.

Treba je pa skrbeti, da se tudi gmotno stanje mestnega prebivalstva povzdigne. Naši meščani so večinoma obrtniki, zato mora biti skrb mestnega zastopa, da se obrtnija povzdigne. Za dobre obrtnike je treba tudi znanstvenega poduka, dobrih obrtnijskih šol. Če bi se v Ljubljani ustanovila dobra srednja obrtnijska šola, bi se blagostanje našega prebivalstva gotovo povzdignilo. Obrtnijske šole so potrebnejše za povzdigo obrtnije nego politehnike, ker so bolj praktične, manj teoretične. Poleg tega je višjih tehnikarjev preveč, izšolanih obrtnikov pa povsod manjka. Tako se je nedavno pohvalno izrekel za obrtnijske šole slavnj mašinski inženir in profesor dr. Grashof, ki je izvrsten tehnični pisatelj, in je rekel, da je višjih tehničnih šol preveč, srednjih pa premalo. Mnogi pa tudi nimajo sredstev, da bi se izobrazili na višji politehniko, tem bi obrtnijska šola tudi prav prišla. Zato mislimo, da bi bila dolžnost mestnega odbora, da se potegne za slovensko obrtnijsko šolo v Ljubljani. To bi mnogo koristilo mestu in celi deželi. Se vé da vsega tega mestni odbor ne bode mogel izvršiti v enem letu, zato moramo potrpežljivo čakati, vsaka stvar pride o svojem času!

Politični pregled.

V Ljubljani, 26. novembra.

Avstrijske dežele.

Na *Českem* ondašnji Nemei že dalj časa prazno slamo mlatijo o razkroji česke kraljevine v česko in nemško upravno poloto. Kako daleč da so že v svoji domišljiji dospeli, kaže nam nesmisel o razdelitvi zlate Prage v dva dela. Mala stran, Hradštin, Šmihov in celi okraj do zapadnega kolodvora, do Bele gore in do Bubenca naj se iz zlate Prage odloči ter za glavno mesto nemške upravne polovice proglasi. Resnica je in ostane, da je od veličastnega do smešnega le korak.

V višjih krogih delajo se priprave za *združenje c. kr. poštних, brzojavnih in železničnih uradov*. Iz tega namena se bode število poštних vodstev, ki bodo z brzojavnimi zvezana, po posameznih deželah pomnožilo.

— Vprašanje, ki sedaj ves izobražen svet zanimiva, je *ogerski načrt postav o zakonu med židi in kristjani*. Kdo pa želi te postav? Liberalizem, ker se po tej poti misli z nakopičenim židovskim premoženjem okoristiti. Mi pa mislimo, da bode prvi nasledek vpeljave tacihi zakonov povod popolne malomarnosti in največje mlačnosti v verskih rečeh. Kjer se pa vera zamori, tam se je zamorila tudi čednost in poštenost. Gojil se bode indiferentizem (malomarnost) in se tudi čistega domoljubja ni nadjati, in tako se bode polagoma spodkopalo vse, kar sedaj človeka o tužnih in veselih urah spodbuja in okrepuje, kar ga s silo priklepa na domačo rušo? Sprejeta postava o zakonu med kristjani in židi bo prvi korak k popolnemu brezverstvu in brezdomovinstvu, s čemur se moderno liberalno židovstvo že danes ponaša. — Drugi nasledek bode državno dovoljen konkubinatus. Katoliška cerkev strogo prepoveduje take zakone, blagoslovlja jih ne, tedaj take čaka in veže (bolj prav, ne veže) le civilni zakon, kar pa je s prejšnjim imenom istega pomena. Tako bode ogerska vlada ravno nasprotno dosegla, kar namerava, namreč gmoten in duševni pogin. Da misli z judovskim kapitalom državi in deželi pomagati, je vendar nezapopadljiva nevednost.

Iz *Budapešte*. Na interpelacijo Mocsaryjevo zaradi pogajanja z generalom Filipovičem, kar se tiče banove časti, odgovoril je ministerki

predsednik Tisza, da po postavi zamore tudi vojak postati ban hrvaški, samo da ob enem ne more tudi biti vojaški poveljnik. Ministerski predsednik hvali baron Filipoviča za dobo tistih štirih let, ko je bil kraljevi komisar v vojaški granici. Obravnave so se sicer pretrgale, poglavitno zaradi bolezni generalove, potem pa je tudi nekaj prišlo navskriž, kar pa nikakor ne razodeva kaj nepostavnega, zato je še zmiraj mogoče, da se obravnave zopet začnejo. Večina je to vzela na znanje. Podrobna debata o judovsko-krščanski zakonski postavi se začne v ponedeljek. V sredo bodo prišle na dnevni red davkarske predloge.

Pri debati o zakonski predlogi je govoril poslanec Steinacker za njo, ter razkladal vzroke, zakaj se na Ogorskem ne more vpeljati še obligatoren civilni zakon. Poslanec Mezey pa sprejme predlogo zaradi tega, ker so antisemitje zoper njo. On polemizuje zoper Istocya in tovariše. Govoril je tudi poročevalec Leteráky za neizpremenjeno sprejetje predloge. Preden se obligatoren civilni zakon vpelje, mora kompromis narediti (porazumeti ali pobatati se) cerkev in država, kulturnega boja on noče, še celo mogočna Prusija mora pogajati se s cerkvijo. Kar Szilagy zahteva, je odveč, ker osnova splošnega državljanskega zakona pride na vrsto še v ti sesiji, in potem bode to vprašanje rešeno. Gyöny govori zoper predlogo in za obligatoren civilni zakon. Po sklepnem govoru poročevalca in nasvetovalcev se sprejme predloga z veliko večino za podlago podrobni debati. Ob enem se tudi sprejme nasvet Irany-ev, vladi naj se naroči, da predloži zbornici načrt za obligatni civilni zakon.

Vnanje države.

Srbska skupščina se ne bo več sešla. Vlada jo bo namreč razpustila, kajti ne upa si važnih državljanskih obravnav zboru v pretes izročiti, ki ima v svoji večini toliko prestopnikov državnih zakonov. Kdaj da bodo nove volitve, se nič še ne vé, toliko je pa znano, da težko pred novim letom. Vpraša se le, kaj pa bo srbska vlada potem naredila, ako narod zopet same „prestopnike“ v skupščino voli? Sicer se je pa po vsi deželi mir naselil in ko bi ne imela večja mesta med Negotinom in Aleksincem ob bolgarski meji zdatnejih posadek, bi pač ne bilo znati, da je divjala ondi kratka in krvava vojska med brati.

Nemškega socijalista prijeli so v Londonu, ki je imel stroj pri sebi, s katerim je nameraval nemško poslaništvo v zrak na sprehod poslati. Kakor se ume, preiskali so njegovo stanovanje, kjer so med drugo šaro tudi rudeče pisano nemško pismo na nemškega poslanika v Londonu dobili, v katerem se bere: „Ako zá-se zahtevate prostost, morate tudi nam enakost dati.“ Proletariat.

Iz *Tonkinga* se poroča, da morski roparji ob ustji Rudeče reke na vsako barko preže in streljajo. Promet med Hanojem (glavnim mestom v Tonkingu) in med morjem je pretrgan, Francozi so pa preslabi, da bi se povsod vspešno vstavljaljati zamogli.

Španski maršal Serrano, sedaj poslanik v Parizu, izrazil se je nasproti publicistu časopisa „Gaulois“ tako-le: „Poslednji oblak, ki je solnce prijateljstva med Francosko in Španjsko zakrival, zginil je. Potovanje nemškega princea naj Francozov nikar ne vznemiruje, kajti ono ostane le popotovanje, s kojim se kraljevo obiskovanje vrne in družega nič. Španska na Nemškem nima kaj iskati (radi verujemo, ali Bismark na Španskem nekaj išče), temveč se mora edino le na svoj trud in lastne žulje zanašati in pa dobra prijateljstva s svojimi sosedi ostati, ako hoče pospeševati.

Staro-katoliško fakulteto hočejo še imeti po vsenučiliščih na *Švicarskem*, tako je sklenilo veliko svetovalstvo v Brnu, ter zavrglo nasvet za njih odpravo s 150 glasovi zoper 13.

V *Madridu* sprejeli so nemškega princea sicer spoštljivo, toda jako mrzlo.

Žalostne novice o grozovitih pobojih v *Sudanu* se potrdjujejo. Ni še davno, kar smo poročali, da je bil egiptovski general Hiks-paša od lažnjivega preroka tepen in že dohajajo na-

tančnejša poročila o tistem boju. General Hiks je vpokojen angleški polkovnik iz Indije, ki je nedavno v sudansko vojsko stopil, kjer mu je kedive vrhovno oblast izročil nad 20.000 mož. Pred nekoliko meseci dvignil se je Hiks z vojsko 10.000 mož in 6000 kamel, ter jo proti „lažnjivemu preroku“ udaril, ki že dve leti strašno po Sudanu gospodari. Potoki človeške krvi prelili so se zaradi tega lažnjika, ki z začetka ni bil družega, kakor čisto navaden prismodež, ki je polovico svojega življenja v neki votlini ob belem Nilu preživel in si počasi privrženecv nabiral. Ko je lansko leto oddelek egiptovske vojske, ki se je proti njemu dvignil, pobegnil, vtrdila se mu je preroka sreča. Ljudje so jeli trumoma k njemu vreti in druhali jele so v njegovem imenu moriti in požigati, kajti vsakdo je delal, ker si je bil krasnega plačila v raju zato svest. Meseca junija lanskega leta povabili so Jusufa-pašo in 3000 mož in tako je šlo od dne do dne dalje v redu. Kdor jim je ravno pod roke prišel, pobili so ga. Hiks-paša se je končno odločil leva v svojem brlogu poiskati in se je v to z 10.000 možmi in 6000 kamelami na pot dvignil. Z živžem se je preskrbel le za dva meseca, vsega družega pa mu je manjkalo. Egiptovski njegovi častniki niso bili vredni piškavega oreha, kar je imel pa evropskih, sta bila dva Angleža in dvanajst Nemcev. Na pomoč mu je hitel stotnik Mokriev s 5000 možmi. On je bil poprej angleški konzul v Suakimu in se je za odpravo kupčije s sužnji potegoval, zaradi česar si je smrtno sovraštvo Arabcev na glavo nakopal. Le-ti so zvedeli, da Mokriev Hiks-u nasproti gre in pričakovali so ga ter z vso silo napadli. Vojska njegova, ničevna sodrga, pometala je orožje in vse drugo od sebe ter zbežala. Mokriev branil se je na konji z revolverjem v roki, a padel je in Arabci razsekali so ga na drobne kosce. Iz Kahire poslali so egiptovski vojski zdatno pomoč, ali kakor kaže, prepozno.

Iz *Kahire* se poroča, da je končana vsa armada generala Hiks-a, le oddelek, ki je ostal v Duem-u, je še ostal. Vsi evropski častniki so padli v boji, mesto Chartum je v nevarnosti. — Kedive je po telegrafu ukazal, da se popusté vtrdbe na Višnjavi in Beli reki. Vojaki ob Višnjavi reki naj se zberó v Senaar-u, oni ob Beli reki v Chartumu, da bodo posadke tam po 4000 mož močne. Ako bode sila, naj se posadka iz Senaar-a umakne v Chartum, da bode tam posadka močnejša. Gubernatorja Cottonel in Haidar-paša imata ukaz, da se med sabo pomenita zaradi obrambe.

Angleški vojaki Egipta ne bodo še zapustili. Čakajo, kako se bo stvar z „lažnjivim prerokom“ in Egipčani razvila. Ako bo treba, poslali se bodo angleški vojaki Egipčanom na pomoč.

Boj med *Kitajci* in *Francozi* se je že pričel. 17. t. m. napadlo je 3000 Kitajcev Francoze pri Haidzuongu. Poslednji so se 7 ur branili in Kitajci so se naposled umaknili. 20 mrtvih in ranjenih bilo je na francoski strani. V Kanton dohajajo dan na dan kitajski vojaki v podporo.

Izvirni dopisi.

Iz *Maribora*, 24. nov. († *Fr. Sorčič*), naš stolni prošt, umrli so 22. t. m. zjutraj ob 4. uri po dolgi hudi bolezni, v kateri so bili večkrat s sv. zakramenti prevedeni in na neizogibljivo smrt pripravljeni. Dasiravno smo vsi, tudi rajni gospod sami, vedeli, da se ne morejo več neizprosljivi smrti izogniti, vendar je žalostna vest vse globoko pretresla; kajti z rajnim g. Sorčičem je zgubila lavantinska škofija vzornega duhovnika, mil. knezoškof vestnega pomočnika v vladnih opravkih, duhovni ljubeznjivega zagovornika in mnogi izmed njih nepozabljivega prijatelja. V svojih različnih službah kot spiritual bogoslovcev v Celoven, kot dekan v Rogateu, kot vodja bogoslovskega semenišča in kot dolgoletni vodja knezoškofij-

ške pisarne so imeli rajni Sorčič velik vpliv na razmere in dogodke v naši škofiji.

S svojim mirnim in ljubeznivim obnašanjem in za vse dobro vnetim in dobrohotnim srcem so marsiktero zamotano reč srečno razvzljali in s svojo veliko vstrajnostjo svoje obilne opravke še tudi v svoji bolezni zmagovali. Izvanredna natančnost v spolnovanju njihovih dolžnosti jim je zaslužila Najvišje odlikovanje z železno krono III. reda, pa bržkone jim tudi pripravila hudo bolezen, vsled ktere so zdaj v 66. letu svojega življenja v Gospodu zaspali.

Koliko ljubezni in spoštovanja so pokojni g. Sorčič zavživali ne le med duhovniki, ampak tudi med posvetnimi ljudmi, pokazal je večeraj popoldne veličastni spreved. Blizo 90 duhovnikov od vseh strani lavantinske škofije je prihitelo, da bi blagemu pokojniku skazali zadnjo pot, ljudstva iz mesta in okolice pa je bilo toliko, da jih še polovica ni mogla v cerkev priti. Ob 3. uri popoldne so milost. knezoškof rajnega v cerkev sprevedili in po odpetih slovesnih večernicah z ganljivimi besedami razložili važnejše dogodke in najlepše čednosti iz življenja pokojnega Fr. Sorčiča ter jih vsem navzočim priporočili v pobožno molitev.

Ko so potem bogoslovci v cerkvi odpeli latinsko žalostinko, spremljali so stolni dekan č. g. J. Matjašič veličasten spreved na pokopališče, kjer smo se poslovili od njih z upanjem, ki je tako lepo izraženo v ginljivi žalostinki „Nad zvezdami“, ktero so bogoslovci na pokopališču odpeli: „Le križ nam sveti govori, da vidmo zopet se nad zvezdami!“ To upanje nam je tolažba, ki je mnogim srčno žalost jako polajšala.

Naj še omenim, da sta trugo rajnega kinčala dva krasna venea, katerih pomen je le nekterim spremljevalcem bil znan, kakor je tudi mnogo dobrih del pokojnega Sorčiča svetu neznanih. Eden vencev z zlatim napisom na belem traku: „Den letzten Gruss dem unvergesslichen Wohlthäter“ je bil od tukajšnjega trgovca, ki je z njihovo podporo iz revnega mladenčca postal imeniten trgovec in si pripravil že lepo premoženje; drugi venec z napisom: „Hvaležni semenščani“, je poklonjen na njihov grob od dijaškega semenišča, za kterege so ob času zidanja novega poslopja imeli velike skrbi in mnogo truda, pa mu tudi ves čas svojega življenja skazovali posebno ljubezen.

Bog, ki vé tudi za tista dobra dela, ki se na skrivnem storijo, naj jim dodeli za plačilo njihovih dobrih del večni mir in pokoj in večna luč jim naj sveti. R. I. P.!

Iz Gorice, 24. nov. Na sv. Cecilije dan je imelo „cecilijsko društvo“ svoj prvi občni zbor. Ob devetih je bila slovesna sv. maša v semeniški kapeli, ktero je imel stolni dekan monsign. Mercina. Pelo se je zraven izvrstno.

Občni zbor se je pričel še le ob 1. uri popoldne zarad pokopa r. stolnega vikarja g. Mateja Pirea. Predsednik osnovalnega odbora g. dr. Gregorčič je v svojem govoru razodeval veselje nad tolikim številom zborovalcev, bilo jih je čez 80, ter izrekel trdni zaup, da se bode pričetno društvo vkoreninilo ter rastlo in močno prihajalo. Sledili so potem razni govori in nasveti. Došlo je tudi nekaj pozdravov s Kranjskega (Ljubljane in Škofje Loke).

Zadnjič je bila volitev stalnega odbora. Za predsednika je bil z vslikom izvoljen st. dekan Franc Mercina. V odbor pa so bili

voljeni gg.: Franc Sedej, P. Konstatin, dr. Flap, župnik Harmelj, dekan Cibic, Danilo Fajgelj, Fr. Bajt in Hilarij Zorn. O polu treh so bile litanije in bogoslov z Najsvetejšim. — Bog blagoslovi i pomozi vstanovljenemu delu!

Domače novice.

(V katoliški družbi) bode v sredo ob sedmih zvečer g. M. Kolar nadaljeval svoj govor o „M. Lutru pa o njegovi dobi“; torej so moški družniki vabljeni k tej skupščini. Čim več jih bode prihajalo, tem več veselja bodo dobivali govorniki, in tem več koristi bode udom svojim naklanjala družba.

(Preč. gosp. dr. Anton Jeglič), kanonik v Sarajevu, se je danes — namenjen v Begunje obiskat nevarno bolnega preč. gosp. dekana S. Kešeta — mudil v Ljubljani.

(Tretji občni zbor za duhovne ljubljanske škofije.) (Dalje.) Drugi občni zbor bil je 24. aprila l. 1880; navzočih bilo je 39 udov. V nov odbor so bili voljeni:

Predsednik kanonik Kramar; podpredsednik kanonik Urh. — Odborniki: kanonik dr. Čebašek, dekan Drobnič, špiritual Flis, kanonik dr. Gogala, kanonik Jeran, župnik Jerič, dekan Kožuh, župnik Ant. Potočnik. — Namestniki: Kanonik Zamejic, župnik Jan. Potočnik, župnik Mat. Hočevnar, državni poslanec Klun, župnik Fr. Povše.

V prvi odborovi seji bil je denarničar in tajnik izvoljen poročevalec. § 13 društvenih pravil se glasi: „Društveniki vsake dekanije volijo vsaka tri leta svojega poverjenika. Volitev poverjenikov razpiše predsednik, kteremu se tudi naznanijo izvoljenci.“ Vsled tega je g. predsednik, zahvalivši se dosedanjim poverjenikom za njihovo prijazno podporo, volitev razpisal in prosil, naj pri kaki priliki opomnijo ude na novo volitev in mu novo izvoljene naznaniti blagovolijo.

Iz nekterih dekanij so bili novoizvoljeni poverjeniki naznanjeni — povsod so enoglasno volili č. gg. dekane — iz drugih ni bilo nič naznanil in ostalo je pri starih poverjenikih, le č. g. Zarnik je prosil, naj se voli namesto njega č. g. dekan kranjski, in res je bil enoglasno voljen za poverjenika čast. gosp. dekan Mežnarec.

V odboru so se zgodile nekatere premembe.

Za pospeh društva zelo vneti g. podpredsednik kanonik Urh je bil častno povzdignjen na mesto prošta novomeškega; odbor mu je čestital in izrazil željo, naj bi vedno društvu ohranil svojo naklonjenost.

Ker je bilo mesto podpredsednika zdaj spraznjeno, volil je odbor na to mesto č. g. kanonika prof. dr. Čebaška, kteri je to opravilo tudi prevzel.

Odbor je imel skozi leto primeroma mnogo sej, in sicer l. 1880 deset, namreč: 23. februarja, 19. aprila, 13. maja, 28. maja, 17. junija, 15. julija, 23. septembra, 26. oktobra, 5. novembra in 29. novembra. — Da so bile seje včasih hitro ena za drugo, je bilo vzrok to, komaj je odbor imel sejo, je še tisti dan prišla zopet kaka nujna prošnja, da se ni dalo dalje odlašati. — Priznala se je v teh sejah podpora 12 udom, skupaj 960 gold., in sicer šestim po 100 gold., dvema po 80 gold. in štirim po 50 gold.

Na posodo se je dalo 1407 gold., enemu se ni dovolilo, ker je bilo premalo poročstva.

L. 1881 imel je odbor šest sej, in sicer: 10. januarja, 15. februarja, 28. aprila, 18. ju-

lija, 29. septembra, 17. novembra. Podpora se je prisodila 9 udom, skupaj 740 gold., in sicer enemu 150 gold., trem po 100 gold., enemu 80 gold., enemu 60 gold. in trem po 50 gold.

Na posodo se je dalo 7114 gold., enemu so se obresti za tri leta od 100 gld. odpustili.

L. 1882 je bilo enajst sej, in sicer: 11. januarja, 2. marca, 30. marca, 27. aprila, 25. maja, 22. junija, 3. avgusta, 28. septembra, 23. novembra, 29. novembra, 21. decembra.

Podpora se je dala 14 udom skup 1340 gold.; enemu 150 gold., trem 120 gld., šestem po 100 gold. enemu 80 gold., trem po 50 gld. Na posodo pa se je dalo to leto 3830 gold.; enemu 80 gold. brez obresti za eno leto, enemu so se odpustili obresti od 200 gold., enemu ni kazalo dati na posodo, ker je bilo premalo poročstva, dala pa bi se mu bila podpora, ko bi bil za njo prosil.

Vse tri leta je imel 27 sej, pri kterih se je prisodilo podpore 3040 gold., in na posodo se je dalo 12,351 gold. Zagotovljeno je to ali po policah zavarovalnih družb, ali po zastavljenih državnih ali po dolžnih pismih.

(Konec prih.)

(Udje deputacij), ki so bili v Pragi ob otvorjenji českega „Narodnega gledišča“, so se že vrnili v Ljubljano in pripovedujejo, da so bili po bratih Čehih kaj lepo sprejeti.

(Bleivcisova beseda) v Čitalnici izvršila se je večeraj po vsem sijajno. Dvorana bila je polna navdušenega občinstva. Obširnejše poročilo priobčimo prihodnjic.

(Sokolov „jour-fixe“) v soboto zvečer bil je zopet svojega denarja vreden. Zbralo se je mnogo veselih „Sokolov“ v „Bierhalle“, kjer so se v krepkih govorih spominjali svojih bratov po rodu in duhu. Čitalnični pevci dokazali so nam vnovič, da je „Lepa naša domovina“, s kojo prekrasno pesmijo so svoje mnogobrojno delovanje ta večer pričeli. „Domovina mili kraj“ učinila je tudi nočoj svoj vtis na krepkega Sokola. Po kratkem odmoru, med kterim so se zopet burke brile, oglasil se je brenčeti zbor „Danici“, kjer popotnik migljajočo mu danico s tožnim v srce segajočim glasom vpraša: „ali me še poznaš“. Pesem presunila je „Sokola“ tako, da mu jo je moral zbor ponoviti; g. Pucihar odlikoval se je s krasnim in polnim svojim baritonom. Ugoden slučaj zanese nas v mislih na razburjeno od sovražnega viharja bičano „Morje adrijsko“, ki v tako živi melodiji zgodovino jugoslovanstva na svojih valovih črta, da se človeku o veličastni skladbi, s kojo si je Hajdrih večni spominek postavil, sree v prsih valovito dviguje, kadar mu nepresegljiva pesem pogin naše slave na morju v svojem tužnem koncu kaže: „tega kriv je tuji meč!“ Ali Slovana neče biti konec; pokazal se nam je v svoji polni krepkosti v navdušeni pesmi „Jaz sem Slovan“. Iz srca bi želeli, da bi ravno ta pesem še tu pa tam kako slovensko srce ogrela in marsikakega novega člana pod „sokolovo“ zastavo pripeljala. Bodoči jour-fixe bo 7. decembra pri „Virantu“.

(Mizarji, strugarji in sploh obrtniki), ki obdelujejo les in združujejo lesene stvari, posvetovali so se v soboto zarad naprave zadruga ali ceha. Do sklepovanja ni prišlo, ker so tesarji povdarjali, da imajo svojo kaso, in se morajo prej posvetovati, ali hočejo s to kaso pristopiti k namerjevanju zadrugi. V sredo se ima posvetovanje zopet nadaljevati, in prihodnjo nedeljo sklicati shod, da se zadruga ustanovi. Obrtniki bodo že znali sami najbolj varovati in zastopati svoje koristi; le toliko je želeli,

da bi ne stopili v zadruge obrtniki, katerih koristi se ne vjemajo skupaj, recimo pri nakupovanju surovih snovi (Rohstoffe) ali pri njih izdelovanju, ali recimo, kedar gre napraviti iz združne blagajnice kak stroj. Le kar skupaj gre, naj se združi. — Ako potem njih korist posameznih zadrug zahteva, da stopijo z obrtniki kake druge zadruge, ostane jim vendar premoženje in njega oskrbnitvo. Kar pa je poglobitna stvar, svoboda in samouprava, jim ostani.

(Včeraj je imel centralni odbor kmetijske družbe) svojo sejo. Razdelil je prošnjakom za subvencijski denar nakupljene ukviške ovne in ovce. Žal, da se na polovico prošilcev ni moglo ozirati (bilo jih je namreč 38). — Ravno tako je bila pomoč priznana ali v denarjih ali s cepljenimi drevesci 12 sadjerejcem. — 100 gl. za podporo čebelarstva je bilo razdeljenih med obe čebelarke društvi, ter dobi prvo 70, drugo pa 30 gl.; tudi je bilo včeraj sklenjeno, da drugega občenega zbora (ker se je prvi razbil) ne bo meseca decembra, kadar ima že tako „Matica Slovenska“ svoj občni zbor, ampak se ostane pri stari navadi, da bode občni zbor v sredo, tedna sv. Pavla Spreobrnjenja, 24. jan., kadar bode tu prvi ljubljanski somenj.

(Za kaj še bodo narodne ali deželne zastave), to je pri „turnarskem“ zboru v kazini povedal profesor P., namreč, da se bodo iz njih vili biči, s katerimi bodo Slovenci tepeni. Tako nam je povedal mož, ki je to slišal.

Razne reči.

— Pogreb ranjcega gosp. Mateja Pirca, vikarja stolne goriške cerkve, je bil pretekli četrtek prav sijajen. Mil. nadškof so bili osebno pri cerkvenih molitvah, ves kapitel in neštivilno ljudstvo je ranjcega na zadnjem potu spremilo. Ker je imelo cecilijansko društvo tisti dan svoj občni zbor, se je toliko več duhovščine iz dežele pogreba vdeleževalo. — Ranjci Matej je pa tudi zaslužil tak pogreb. Bil je tu v Gorici čez 36 let v službi, vedno marljiv na vse strani. Koliko si je le prizadeval za razširjenje dobrih knjig! Poverjenik družbe sv. Mohora je bil ves čas od prvega začetka. Naj blagi gospod v miru počiva!

— Cesarjevič Rudolf in cesarjevičinja Stefanijska sta šla v nedeljo v Prago, da sta navzoča pri predstavi v novem českem gledališču. V ponedeljek se imata zopet povrniti na Dunaj nazaj.

— Pošta med Koprivnico in Legradom na Hrvaškem je bila oropana, postiljon je bil ubit.

— Na genevskem jezeru sta trčnili dva parnika „Cygne“ in „Rhone“ skupaj. Zadnji se je potopil. Kapitan, trije popotniki in trije matrozi so se rešili, nad 20 ljudi je utonilo.

Telegrami „Slovenca“.

Praga, 25. nov. Burni „slava“ klici po cestah naznanjali so prihod cesarjeviča in cesarjevične v „Narodno gledališče.“ V veži vклонili so se dostojanstveniki, katerim je cesarjevič podal roko; cesarjevična sprejela je šop. Podala sta se oba po krasno ozaljšanih stopnicah v dvorno ložo, občinstvo pozdravljalo ju je z burnim vriskom, za kar sta se najvljudnejše zahvaljevala. Godba zaigrala je cesarsko pesem, na kar so po vsem gledališču zadoneli navdušeni „slava“-klici.

Nemška strankarska konferenca vtemeljevala je v dve uri trajajočem po-

svetovanju zahtevanje razdvojenja Ceske s tem, da se ima razglasiti postava o jezikih. V deželnem zboru, naj se poganja za razdelitev okrajev po jezikih, pa ne, da bi se manjšine dale v oblast večinam. O politiki zdrževanja ima skupnost stranke v zastopih razsoditi. Navzočih bilo je 73. vdeležnikov.

Tuji.

23. novembra.

Pri **Matičih**: M. Wallace, dopisnik „Timesa“, iz Carigrada. — Baron Cirheimb, c. k. major, iz Maribora. — Samuel Lederer, kupec, iz Kostajnice. — Leopold Seidl, kupec, z Dunaja. — Morie Hirschkrone, kupec, z Dunaja. — Ed. Gerstenberg, kupec, z Dunaja. — Josip Mauczka, kupec, z Dunaja.

Pri **Stonu**: Karl Schuehardt, kup. potovalec, iz Kaselna. — Dr. Stenta, c. k. zdravnik, s soprogo, iz Pole. — M. Rassinger, posestnik.

Dunajska borza.

24. novembra.

Papirna renta po 100 gl.	78 gl. 70 kr.
Srebrna „renta“	79 „ 10 „
4% avstr. zlata renta, davka prosta	98 „ — „
Papirna renta, davka prosta	93 „ 20 „
Ogerska zlata renta 6%	119 „ 90 „
„ „ 4%	86 „ 70 „
„ papirna renta 5%	84 „ 95 „
Kreditne akcije 160 gl.	276 „ 50 „
Akcije anglo-avstr. banke 120 gl.	105 „ 50 „
„ avstr.-ogerske banke	836 „ — „
„ Ländersbanke	106 „ — „
„ avst.-oger. Lloyd v Trstu	609 „ — „
„ državne železnice	308 „ 30 „
„ Tramway-društva velj. 170 gl.	216 „ 20 „
4% državne srečke iz l. 1854 250 gl.	119 „ 25 „
4% „ „ 1860 500 „	133 „ 25 „
Državne srečke iz l. 1864 100 „	171 „ 75 „
„ „ 1864 50 „	170 „ 75 „
Kreditne srečke 100 „	172 „ — „
Ljubljanske srečke 20 „	23 „ — „
Rudolfove srečke 10 „	19 „ — „
5% štajerske zemljišč. odvez. obligac.	104 „ — „
Prior. oblig. Elizabetine zap. železnice	102 „ 80 „
„ Ferdinandove sev.	104 „ 75 „
London „	120 „ 50 „
Srebro „	— „ — „
Ces. cekini „	5 „ 72 „
Francoski napoleond.	9 „ 59 1/2 „
Nemške marke „	59 „ 20 „

Delnice

„Narodne tiskarne“

v Ljubljani se kupujejo po primeroma visoki ceni. — Ponudbe z znanjem F. S. 4096 naj se pošiljajo Haasenstein & Vogler-ju (Otto Maass) na Dunaj. (2)

Svete molitve z odpustki.

Sostavil Jožef Erker, stolni kaplan v Ljubljani. (1)

Obseg molitvenika je:

1. Nauk o odpustkih. — 2. Molitve navadne, jutranje in večerne. — 3. Molitve za vsak dan v tednu. — 4. Mašne molitve (trojni način). — 5. Spovedne in obhajilne molitve. — 6. Osem devetdnevnic k raznim praznikom. — 7. Molitve k raznim svetnikom. — 8. Četere litanije. — 9. Pesmi adventne, postne, velikonočne, binkošne, od presv. Rešnj. Telesa, Device Marije.

Kakor je iz tega obsega razvidno, zadostuje ta knjiga vsakemu in za vse potrebe. Molitve so zložene večidel od svetnikov ali sicer od mož pravega cerkvenega duha in krščanske pobožnosti, ter so vse od papeža z odpustki obdarovane, kar je pri vsaki molitvi posebej zaznamovano. — Upamo toraj, da bo ta knjiga vsestransko priporočilo in razširjanje, katero v resnici zasluži, tudi gotovo našla.

Ob enem pa dostavljamo, da imamo precejšnje število teh knjig že vezanih, zatoraj lahko zagotovimo, da pri naročilih ne bo nikake zamude in se bo vsako naročilo takoj izvršilo.

Cena: v polusnji 1 gold., v usnji 1 gold. 20 kr., z zlato obrezo 1 gold. Pri posameznih knjigah po pošti pošiljanih 10 kr. več. — Kdor vzame 12 knjig skupaj, dobi 13. brezplačno.

Katoliška bukvarna v Ljubljani.

Tisk „Katoliške tiskarne“ v Ljubljani.

G. Piccoli,

homeopatičen in aleo-

patičen lekar

„Pri Angelu“

v Ljubljani,

na Dunajski cesti,

priporoča p. n. občinstvu po 10letni

skušnji sledeče

izborne zdravila.

Antirreumon, najboljšo zdravilo proti prehlajenju, kostobolji, hromoti delavnih čutnic, bolečinam v križi in v prsih, prehladnim bolečinam v glavi in v zobeh. Steklenica 40 kr.

Dr. Mora-vo sredstvo zoper mrzlico je najbolje med vsemi dozdaj znanimi zdravili proti spridenju prehladne mrzlice. Steklenica 80 kr.

Marija pomagaj želodečne kapljice. Omenjeno zdravilo služi v pomoč, ako kdo nima dobrega želodca, ako ima slabo sapo, ako ga napenja, ako se mu peha in ga vije, proti želodečnemu prehlajenju, zlatenici, ako se komu hoče vzdigati, ako boli koga glava (če to ne izvira iz želodca), proti zgagi, ako se dela komu kamen in nabira sluz, proti želodečnemu krču in zaprtju, ako je želodec pokvarjen z jedjo in pijačo, proti glistam proti boleznim na vranici, jetrih in proti zlati žili, in v različnih mrzlicah. Steklenica 20 kr.

Najboljše in najplivnejše pravo norveško pomuhljevo jetrno olje proti mramorici, rahliti, plućnici, kašlju itd. Steklenica 60 kr.

Pastile iz sladnega ekstrakta (Malz Bonboni) proti kašlju in prehlajenju, škatlja 10 kr.

Pastilne santoninske; izkušeno zdravilo zoper gliste, škatljica po 10 kr., 100 kosčkov 70 kr. 1000 kosčkov 4 gl. 50 kr.

Salicilne pastile proti prehlajenju najboljši pripomoček proti davici (difteritis), plućnim, prsim in vratnim bolečinam, zoper kašelj in hripavost, škatljica 20 kr.

Naročila se izvršujejo točno po pošti na poštno povzetje. (6)

Na prodaj je

na Gorenjskem v cerkljanski župniji pet oralov zemlje obsegajoče posestvo s trdozidanim gospodarskim poslopjem. Zemljišče obstoji iz lepega in velikega sadnega vrta, treh zaraščenih gozdov, nekaj polja, travnika in pašnika. Ker je v vasi tudi cerkev, bilo bi posestvo posebno za kakega vpokojenega duhovnika pripravno.

Natančneje se poizve pri vredništvu „Slovenca“. (7)